

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Redazione ed amministrazione
Piazza Adamich.

Előfizetési ár — Associazione:

Egy évre Per 1 anno 6.— frt.
Félévre „ 6 mesi 3.— „
Negyedévre „ 3 „ 1.50 „
2 hóra „ 2 „ 1.— „
Külföldre 1 évre Per l'estero 8.— „

FIUME

Kereskedelmi-, tengerészeti- és társadalmi lap.

Giornale commerciale, marittimo e sociale.

Hirdetések és nyiltterek:
fölvételnek árszabály szerint a kiadó
hivatalban, (Piazza Adamich).

Továbbá és kizárólag:
Goldberger A. V. hirdetési irodá-
jában Budapest, Váci-utca, Oppelik
B-nél, Bécs, Stubenbastei N. 2.

Inserzioni ed articoli comunicati si assu-
mono nell'ufficio di spedizione in Fiume
Piazza Adamich.

1887. január 2

M megjelenik minden vasárnap

2 gennaio 1887.

VI. ÉVFOLYAM!

Fölvívás előfizetésre!

Az első magyar tengerparti lap a jövő évi január 1-től immár VI-ik évfolyamába lép. Hogy különösen e lefolyt évben, mennyire i-gyekeztünk megfelelni a kitűzött feladatnak azt t. olvasóink igaz-ságos ítéletére bizzuk.

Ismételten hangoztatjuk, hogy izolált helyzetünkben távol az a-nyarországtól, s nem magyarajkú la-kosság által körülvéve, nehéz volt a mi munkánk, ma már azonban önérettel mutatunk reá lapunk öt éves múltjára, s teljes bizal-munk van jövőjében.

E bizalomból kiindulva föltt. szándékunk, hogy a „Fiume“ a jövő évtől kezdve **magnagyob-bitott** alakban jelenjen meg, és pedig lehetőleg minden **második héten** két ivnyi tartalommal.

A lap programját azzal bővít-jük ki, hogy az eddigi rovatokon kívül, külön rovatot nyitunk, a **magyar-horvát tengerpartvi-dék**, a szomszédos **Isztria**, és **Dalmácia** eseményei részére, me-lyeknél a fontosabb általános ér-deküek mellett, különösen a **ke-reskedelmi eseményekre** fo-gunk figyelmet fordítani.

A külföldet illetőleg, kivált-képen az oly pontok **kereske-**

A FIUME TÁRCZÁJA

RAGUSA ÉS KÖRNYÉKE.

Irta: Dr. Havass Rezső.

Raguzát a VI. század közepén az avarok által szétvált Ep daurus-nak (a mai Ragusa vechhiának) megszökött la-kosai alapították. Már 663-ban, mint kö-ztársaságot találjuk, mely azonban soha sem volt teljesen független s mindig máltalmak védelmére szorult 1204-ig a byzantinosok uralma alatt állott. Ké-sőbb a velenceiek, majd 1358 től 1526-ig a magyarok voltak véinökei: s ez idő alatt különösen 1427—1437-ig él-te a kisköztársaság arany korát. A mikor a Roland oszlop rudján a magyar zászló lengett, a mikor a magyar kirá-lyok drabantjai adták a városnak bizto-ságot, virult legjobban Ragusa. Orhan brussai sultánnak is fizettek ugyan a ragusaiak évenként 600 zechino tribu-tumot, mivel a városnak sok hajója járt a levantei vizeken s a hatalmas Orhan keyét minden tengeri állam, még Ge-nua és Velence is kereste.

A mohácsi vész, továbbá Szapolyai

delmére leszünk figyelemmel, me-lyek a magyar kikötő várossal vannak szorosabb érdekközös-ségben.

Rendszeres rovatot nyitunk ki-kötőnk hajó és áruforgalmá-nak, a fiumei vasuti forga-lomnak, megjelölve az áruk ne-mét érkezési és rendeltetési helyét.

Különös súlyt fektetünk a fon-tosabb **magyar kiviteli cik-kek forgalmára**, különösen pe-dig a **fa, liszt, bor, gabna, repcze, szesz** s egyéb kiviteli áruk forgalmára.

A helyi piaci árakat, több ki-váló helybeli ézég adatai nyomán közöljük.

Feladatunk teljesítésében a kö-vetkező kiváló írók sorakoztak la-punk élére:

Csernatony Lajos országgyülé-si képviselő, gróf Batthyány Tiva-dar, gróf Bethlen Ödön orsz. képv-iselő, Berecz Antal, Berecz Gyula Dr. Erődi Béla, Fest Aladár, From-hold Artur, Gelléri Mór, Gresits Miksa, Dr. Grubowszky J. György Endre országgyülési képviselő. Dr. Havass Rezső, Hentaller Lajos, Dr. Herich Károly, Inczédi László, Jó-kai Mór, báró Kaas Ivor, Dr. Ke-nedi Géza, Kodolányi Antal, Kö-rösi Sándor, Lukács Gyula orszá-gyülési képviselő, Tóth Béla, Haj-nik Béla, Dr. Váli Béla, Reményi Antal Ördödy Lajos, Dr. Roth. A. Argentinából. gróf Zichy Jenő stb.

János és I. Ferdinánd vetőkedése i-hazánk hatalmát megbénítván az akkor oly hatalmas ozmánok pártfogását kérte ki Ragusa, kiknek különben már előbbi idők óta is volt adózója s kiktől ke-vésbé félt mint a velenceiektől. E viszony 1806-ig állott fenn a midőn az országot a francziák szállották meg. Csak tengődés volt ekkor a kis köztár-saság élete. 1808-ban mint olyan meg-szűnt s 1809-ben az új illir királyságba kebelezett be. A franczia uralom idejéből felemlítést érdemel Marmont ragusai herceg s franczia marshal kormányzá-sa ki nagy tevékenységet fjtett ki hivata-lában s az oroszok és montenegróikkal szerencsésen megküzdött. 1814-ben Ra-gusa és a hozzá tartozó környék az osztrák birodalomhoz csatoltatott.

A köztársaság szervezete szigorúan arisztokratikus volt s a velenceinek ké-pezte utánzását: itt is volt a „tizek tanácsa“. A köztársaság élén a rector állott, mely hivatalt azonban mindig csak egy-egy hónapig viselhette a meg-választott. A kis köztársaságban akaszt rendszer is uralkodott s nemcsak a ne-messég és parasztság, de még a régbbi és újabb nemesség között is áthágha-tatlan választó fal állott. Előbbieket sa-

Az előfizetési ár, marad a ré-gi, és pedig.

Egész évre frt 6.—
Fél évre „ 3.—
Negyed évre „ 1.50

A „Fiume“ felelős szerkesztő-sége és kiadóhivatala.

Gróf Zichy Ágost kitüntetése.

Impozáns módon nyilatkozott városunkban az öröm, gróf Zichy Ágost kormányzóknak belső titkos tanácsossá történt kineve-zése alkalmából: a városi képviselő testület az állami és magántestule-tek, s végül az egyesek nagyszám-ban siettek hódolatteljes örömkie-fejezést adni, a kitüntetés hivatalos jellegű megérkezésének hírére.

Gróf Zichy Ágost fontos ügy élén, áll snehéz feladatok megoldása vár reá. Kétszeresen nehéz azonban helyzete oly körülmények között, midőn egy az átalakulás nagy moz-galmában álló fontos emporium, mi-ő a magyar kikötő város, min-den irányban sokat igényelve, ez igényeknek a legnagyobb tevéke-nységgel és kitartással kell megfe-lelni.

A király ő felsége kitüntetésé-gróf Zichy kormányzó érdemeinek méltó elismerései voltak a kormá-nyzó palotában lefolyt ünnepélyes tisztelgések, melyekről lehetőleg

lamankaiaknak — salamanchesi — hiv-ták, mert a salamankai egyetemet la-togatták; utóbbiakat pedig a párisi Sor-bonne után, sorbonnistáknak. Az újabb nemességet azon családok képezték, kik az 1667-iki földrengés után nyertek ne-mességet, hogy az akkor tönkre ment nemzetségeket pótolják.

A köztársaság hivatalos nyelve előbb olasz, majd száv, a XV. századtól pe-dig ismét olasz volt. A művelt osztály azonban mindig olaszul beszélt, s olasz kulturának köszönheti a város azon magas műveltségi fokot, melyen állott s melynek nyomait még napjainkban is a köznép is észreveszni.

Valóban bámulatos, hogy a kicsiny köztársaság közel 12 századon át oly hatalmas ellenfelekkel szemben is nem csak fenn tudott állani, de még nagy tekintélyre, befolyásra és gazdagságra is tett szert. Köszönhette pedig ezt elő-re látó böles kormányzóinak, a lakosság életrelvalóságának, tevékenységének s rend-kívüli erkölcsösségének. Jellemző, hogy Ragusa már 1416-ban — tehát jóval Wilberforce és Sitt előtt szólalt fel a rabslolgaság ellen.

A pápák kedvelték a kicsiny köztár-saságot, mert fő templomai katholiku-

terjedelmesen a következőket ir-hatjuk:

A kormányzó palota termei e hó 30-án d. e. 11 órára csaknem zsufolásig megteltek a nagy számú tisztelgőkkel. A városi képviselet és az állami hivatalok tel-jesszemélyzete mintegy tüntetve sie-tett üdvözléssel a kormányzó elé. Elsősorban a városi képviselőtestület élén a podestával vonult a diszte-rembe, hol a kormányzó a tisztel-gők fogadására nyomban meg je-lent. Ciotta János podesta volt a képviselő testület szószólója, rövid de a hódoló tisztelettől áthatott beszéddel fejezte ki a képviselő testület szerencse kívánatát. A po-desta szavaira a kormányzó a kö-vetkezőleg válaszolt:

„Köszönetet mondok önöknek azon szép szavakért, melyeket hoz-zám intéztek, köszönetet mondok önöknek, hogy testületileg fárada-tak el hozzám szerencse kívána-taik kifejezésére czéljából.

Nagy kitüntetés az, a melyre Urunk Királyunk engem méltatni kegyeskedett, mondhatom a leg-nagyobb, a melyet hivatalos pá-lyán el lehet érni.

De uraim ezen kitüntetés nem egyedül nekem szól; kitüntetés ez egész Fiuméra nézve, újabb bi-zonyítéka annak, mily különös e-lőszóval viseltetik Ó Felsége

sok voltak. Az ozmánokkal is jól ki-jöttek a ragusaiak elannyira, hogy u-tóbbiaknak Rinápolyban és Konstanti-nápolyban saját templomok voltak. Kü-lönösen élénk volt Raguzában a keres-kedelem s főleg a mögötte elterülő vi-dékekkel. Több mint 300 hosszú járatú raguzai hajó járta be a Közép-, Fekete s később az Atlanti tenger vizeit is s az előbbi két tenger partjain számos gyar-mata volt a köztársaságnak. A vám a város fénykorában évenként 80,000 piast-ert jövedelmezett. Nem kevésbé virá-gzott az irodalom, tudomány és művészet. Hogy Raguzában két tudományos tár-saság székelt, már említettük. Egyik „Concordi“ ezimet viselt és Savino Bo-bali (kit Miscetichnek vagy Sardonak is hívtak) és Michele Moraldo által ala-pítatott. A „Concordi“ társaság tagjai az olasz irodalomnak voltak képviselői, de Bobali a szláv irodalom is művelte. Mi-dőn a törökök Konstantinápolyt elfog-lalták, nem ritkán tartózkodtak Ra-guzában görög tudósok, mint Chalkondy-las, Laskaris, stb. De már a XIV. szá-zad óta tartózkodtak itt olasz huma-nisták.

Ragusa régi hírnevesei körül felem-lítjük Stojkovic theológust, Elio Lampri-

a Quarnero gyöngye iránt, mennyi kegyvel árasztja azt el.

Bizonyára még fognak emlékezni, hogy midőn 1883-ban idejöttem mily érzelmekkel jöttem ide. Át voltam hatva azon meggyőződéstől, hogy monarchiánk legszebb tartománya lett reám bízva, azon kikötő, mely hazánkat a tengerentúli tartományokkal összekötni van hivatva tengeri kereskedelmünk létesítője és közvetítője.

Ugyanezen érzelmek lelkesítőnek engem ma is csak arra szólíthatom fel önöket, hogy velem egyetemben közreműködni segítsenek ama magasztos eszmék megvalósításában, melyeket koronás királyunk, melyeket egész édes hazánk Fiume iránt táplál.

Igenis rajtuk csüggenek az ország szeméi, mi vagyunk hivatva az oly szépen megkezdett művet folytatni s a minden honpolgártól óhajtott kereskedelmi emporiumot itt megteremteni.

S e szándékunkban vezéreljenek mindenkor azon valóban hazafias érzelmek, melyek fohászként hangzanak égfelé: Isten áldja hazánkat, Isten éltesse Ő Felségét a királyt, éljenek e város derék polgárai, éljen Fiume!

E beszédre, melyet a kormányzó folyékony korrekt olaszszóval és meleg lelkesedéssel mondott el, háromszoros harsogó evviva hangzott fel, mire a városi képviselők mindegyikével kezét fogott a kormányzó. Azután a testület kivonult, s utána a kir. kormányzó tiszti karát vezette be Pésüs Béla osztálytanácsos, s a szeretett hivatali főnök iránt táplált meleg érzelmmel teljes szép beszéddel üdvözölte a kormányzót, beszéde körül belől így hangzott:

Örömnápra virradtunk, midőn a Nagyméltóságodat ért legmagasabb kitüntetés hírt vettük. Felséges Urunk és királyunk kegyének e nyilvánlása, mely által régén táplált óhajunk teljesült, bennünk kétféle visszhangra talált, mert a kiváló kegyre méltatott férfiban egyszersmind szeretett főnökünket tisztelhetni van szerencsénk.

E szeretet sugallatát követve

dio Cerva költőt, Lodovico Cerva történetírót, Ghetaldi és Boskovic matematikusokat, Banduri archeológust, Marko Marulic vol a Dalmát-razuzai dráma megteremtője. A dalmát poezis legmagasabb foka azonban Iván Gondola (Gundulic) 1588—1638 műveiben van elérve, melyekről Spasovic orosz író azt mondja, hogy sajátos összeolvadása a szláv nemzetiségnek a költészet, tudomány és művészet olasz eszményével.

Jeles művészei is voltak Raguzának így Biagio Darsa a XVI. század első felében különösen arról írt, hogy egy nagy globust készített. Ennek fia Miklós festő és szobrász volt.

Mint festők híresek voltak Benedetto Stai, Pietro Matei, Paolo Gozze, Pietro Catuscich, Gregorio Ivanelli, Francesco Radosglia franciskánus, ki mint építész is kitüntette magát stb. A raguzai büszkén említi mind ezen neveket: hazája dicső multjának hirdetői azok.

járulunk ma Nagyméltóságod elé, hogy mélyen és őszintén érzett üdvözlésünket kifejezzük.

Midőn az ég urához fohászkodunk, hogy Nagyméltóságodat a haza javára és családja dicsőségének növelésére megtartsa, kérjük egyszersmind Nagyméltóságodat kegyeskedjék nekünk minél több alkalmat nyújtani, hogy a vállaira nehezedő nemes feladat teljesítésében csekély erőnkkel szolgálatára lehessünk.

A kormányzó válasza körvonalaiában a következő volt:

„Őszintén köszönöm uraim szíves megemlékezéseiteket, köszönöm azon ügybuzgó támogatást, melyet hivatalos működésükkel feladatunk teljesítése körül tanúsítottak, a parlamentből lépve a hivatali pályára, szükségem volt olyan munkatársakra, kiknek szakértelme és lankadatlan munkássága által, megelégedéssel mondhatom a kitűzött cél felé mindközelőbb érhettem, különösen örömmel üdvözölöm azt a férfit, ki oldalam mellett állva fáradhatatlan munkássága tapintatossága, és ügyeszeretével fényesen bebizonyította, hogy a hozzá fűzött remények teljesen megvalósultak stb. stb.

„A tisztelgés sora most a tengerészeti hatóságra került, melynek szónoka Zeyk József miniszeri tanácsos így üdvözölte a kormányzót:

Azon öröm hír, mely szerint Fiume és a magyar-horvát tengerpart kormányzója, a mi szeretve tisztelt elnökünk magas kitüntetésben részesült, országszerte úgy, mint a kir. teng. hatóságnál alkalmazott tisztviselők szívében a legkellemesebb érzelmeket keltötte, mert e kitüntetés azon férfit érte, kinek önzestelen, fáradhatatlan, és hazafias működése nem csak e szűk körben, de országszerte ismeretes.

Legkellemesebb feladat és megtiszteltetés jutott részül nekem e pillanatban, midőn hivataltársaim megbízásából szerencsém van tolmácsolni azon őszinte ragaszkodás és hálás érzületet, melyel e hatóság minden egyes tagja mélyen tisztelt főnöke irányában viseltetik.

Nagyméltóságod részrehajlatlan igazság szeretete, a közügyek vezetésében beigazolt eredménydus és hazafias működése nyert elismerést azon legfelsőbb kitüntetés által, melyben ő es. és ap. felsége, hűn szeretett királyunk Nagyméltóságodat legkegyelmesebben részesíteni méltóztatott, mely legfelsőbb elismerés szívünk legbensőbb óhajával találkozott.

Kérjük Nagyméltóságodat, legyen meggyőződve arról, hogy e legmagasabb kitüntetés fokozni fogja Nagyméltóságod iránti őszinte ragaszkodásunkat és ügybuzgalmunkat.

Örködjék a gondviselés Nagyméltóságod és kedves családjának tartós jólléte és boldogsága felett, és vezesse Nagyméltóságodat előre fényes pályáján a haza javára.

Magunkat pedig továbbra is kegyes pártfogásába és eddig ta-

pasztalt szíves jóindulatába ajánljuk.

A tengerészeti hatóság impozans hivatali testületét nyomban követte a helybeli fővárnagy és kir. ügyészség, a tisztelgők vezetője és szóvivője Celligoi fővárnagy elnök volt, ki olaszul üdvözölte az ünnepezt kormányzót. Ezek után Szobovics Lajos pénzügyi tanácsossal élükön, jöttek a pénzügyigazgatóság a vámfőhivatal és a dohánygyár hivatalnokai. Szobovics lelkes beszéde így hangzott:

„Azon kitüntetés alkalmából, melyben Nagyméltóságodat Ő Felsége apostoli királyunk részesítette, szívünk legmélyéből eredő szerencse kívánatainkat átadandók jelentünk meg Nagyméltóságod előtt a pénzügyigazgatóság fővárnagyával s kollégáival szellemtől áthatva hozzánk csatlakozott dohánygyári igazgatósági tisztviselők nevében.

Engedje meg Nagyméltóságod hogy ez alkalommal kijelentsem, miszerint szent örömünk tiszta kutforrása ama forró szeretet, mely bennünket Nagyméltóságodhoz vonz s mely mélyen gyökeredik azon fényes tulajdonságaiban, melyekkel főképp érdemeit szerezte.

Ezen tulajdonságok, nemes nagylelkűsége s véghetetlen jósaigele szíve. Ezek voltak ama fegyverek, melyekkel küzdött, győzött és mindig győzelem fog Szívének kívánatunk, hogy ezen fényes tulajdonságok legyenek vezéresillagok melyek Excellenciát pályáján előre dicsőségben vezessék.

Ar Úr Isten áldja meg Excellenciát erővel s boldogsággal!

A kormányzó válasza megköszönte az iránta tanúsított megemlékezést és kérte a pénzügyigazgatóság személynét, hogy miután a szabad kikötő megszüntetésének küszöbén állunk, ezen fontos körülmény beállta után is, úgy mint eddig ügybuzgó működésökkel igyekezzenek előmozdítani a haza javát.

Az adófelügyelőséget Dr. Feichtinger vezette a kormányzó elé, a kikötő építészeti hivatal derék szóvivője Hajnal Antal országos építészeti felügyelő volt, kinek beszédére a kormányzó válaszában különösen hangsúlyozta, hogy büszkék lehetnek e kikötő építői, nevéket a késő utókor számára megörökítik, büszkék lehetnek a tudatban, hogy az idegenek által kezdeményezett, és tervezett munkát magyar kezek dicsőséggel vizsgálják a megoldás felé.

A posta és távirtda hivatali testület után a fiumei állami iskolák impozans tantestülete üdvözlését tolmácsolta Dr. Erődi Béla helyettes tanfelügyelő és főgymnasiunai igazgató a következő beszéddel:

„Nagyméltóságú kormányzó úr! Kegyelmes Uram! Mint a fiumei összes állami tanintézetek szerény munkásai jelentünk meg Nagyméltóságod előtt, hogy kebleink legőszintébb örömeink és szerencse kívánatainknak adjunk kifejezést azon örvendetes alkalomból, hogy

Ő Felsége Apostoli királyunk, a mi legkegyelmesebb urunk Nagyméltóságodat valóságos belső titkos tanácsossá kegyeskedett kinevezni. Ez mindnyájunk keblét a legőszintébb és legnagyobbörömméretre hangolta, mert Nagyméltóságodban a köztisztlet és közszeretnek örvendő kormányzót, a mi szeretve tisztelt főnökünket érte az a kitüntetés és mert a legmagasabb királyi trón számolyától jövő kegy nyilvánulásában elismerést látjuk azon nagy és sokrétű érdemeknek, melyeket Nagyméltóságod a magyar kikötő város anyagi és szellemi felvirágoztatására irányuló fáradhatatlan és eredményes működése által szerzett. Bármerre vessük tekintetünket, a Nagyméltóságod három évi kormányzása alatt lázas tevékenységet, meglepő haladást találunk minden téren. A Neptun birodalomból kimagasló szikla gígasok, a rakodók pezsgő élete, a kereskedelem Leviathanjai, melyek idegen világok terményeit hordják kikötőnkbe, a gyártelepek füstölő kéményei mind megannyi tényező, melyek óriási haladást jeleznek. De ezek mind nem a mi munkánkról szólnak, az örvendetesen pezsgő életnek ezen tanyái mind nem a mi tevékenységünk tanúi. A muzsáknak szentelt hajlékban, a tudomány csendes magányában foly a mi szerény, de azért nem kevésbé fontos munkánk, melylyel az ifjak kebleibe a szép és nemes erkölcs magvait hintjük és elméjüket a jó és hasznosban képezjük, hogy egykor szeretett hazánknak hí fiai és e városnak derék polgárai lehessenek. És mi nagy örömmel és legfőbb megnyugvással tapasztaltuk, hogy Nagyméltóságod a magyar kikötő város anyagi érdekeinek munkálása közben, midőn drága idejét annyiféle elfoglaltság vette igénybe, nem szorította háttérbe a tanügy szerény munkáját és nemcsak, hogy nem voltunk mostohái, hanem idejének és gondjainak java részét éppen ezen irányu munkásságnak szentelte.

Nagyméltóságod a legmelegebb érdeklődéssel kísérte mindig munkánkat, felkeresett minket működésünkben, bátorított, buzdított, helyes irányba terelte munkásságunkat. Iskoláink megszilárdultak s ezen három év alatt összesen négy új intézet keletkezése van Nagyméltóságod nevéhez fűzve. A haladás a tanügy terén méltán sorakozik a más irányban elért sikerekhez. Ezért tekintünk mi meglepedéssel vissza a multa és ezért nagy a mi örömünk Excellenciád érdemeinek elismerése felett. Azért midőn a legmagasabb helyről jött elismerés felett a legőszintébb örömnünknek adunk kifejezést, egyszersmind mély hódolatunkat nyilvánítjuk Nagyméltóságod érdemei előtt.

De mivel minden jó, minden kegy a legmagasabb kegyosztó áldásában lelki forrását, kérjük az egek urát, áldja meg Nagyméltóságodat.

Áldja szeretett üdvös te áldja me gal, mag csét ma ladjáva

És l pályes p szerényk lani keh cellenczi a multba ben is k

A kö köszönto vakat és tet, hog jó magy Végny Marsik kara ne gu üdvö pályessé

A kol Reményi

Már

pa a 18 ved. 18 höngett évbien c guriai p áldozata zóta a nan azu Fiuméba a magy keire — terjedt sem ért vélelmez endemie többé k get öltö

Nin lebb ny kórság felállita hogy a elmélet megerős kább az szoritan tettek a ben s e tegzár rások é oly font log, ho vesztge tis és s tapaszt zen rag érintkez szigorú hatók

mészete mint új nézetbö terjedés lapul, u bályoka tartamu

debb a ben hat tatott zóta a lentkez

Áldja meg hosszú élettel, hogy szeretett hazánk javára még sok üdvös tevékenységet fejthessen ki; áldja meg hosszú életét boldogsággal, hogy fáradozásainak gyümölcsét maga Excellenciád magas családjával együtt háborítlanul élvezze.

És ha végül, szabad ezen ünneplés pillanatban az önzés egy szerényke szikrájának is felecsillámlani kebleinkben, úgy kérjük Excellenciádat, hogy kegyét, melyet a múltban élveztünk, miránk a jövőben is kiterjeszteni kegyeskedjék.

A kormányzó válaszában megköszönte a hozzá intézett szép szavakat és buzdította a tantestületet, hogy neveljenek az ifjúságból jó magyarokat jó fiúmeikeket.

Vége a vasuti forgalmi főnök Marsik J. a fiumei vasutak tisztika nevében mondott megleghangú üdvözlötet s ezzel a szép ünnepélyesség véget ért.

A kolera és a vesztegár.

A „Fiume” részére írta: Reményi Antal a budapesti angol főkonzulatus jogi tanácsosa.

Már negyedik éve, hogy Európa a kolera csapásai alatt szenved. 1883-ban Egyiptomban dühöngött e járvány. A következő évben déli Franciaország, a liguriai partok és Nápoly hozta meg áldozatait. Olaszországot pedig azóta a járvány el sem hagyta. Onnan azután Dalmáciába, Triesztbe, Fiuméba, Budapestre és egyáltalán a magyar korona különböző vidékeire — sajtóságos ugrásokban — terjedt el és végét egészen most sem érte; sőt némely orvosok azt vélelmezik, hogy a Kolera immár endemicsus természetűvé válván, főbbé kevésbé maradó jellegűt öltött.

Nincs szándékunkban a közelebb nyert tapasztalatok alapján e kórság lényege fölött elméleteket felállítani, annál kevésbé, mint hogy a tapasztalatok a különböző elméletek egyikét sem látszanak megerősíteni. Elméleteinket inkább azon rendszabályokra fogjuk szorítani, a melyek szokásba vették a járvány elleni küzdelemben s ezek közt első sorban a „vesztegár értékének a tengerparti városok és a kereskedelemre nézve oly fontos kérdésére. Ismeretes dolog, hogy már régi idők óta a vesztegár óvoszerű szolgált a pestis és sárgaláz ellen; és miután a tapasztalás azt mutatta, hogy ezen ragályoknál elegendő a csupa érintkezés azok átvitelére, s azért szigorú elkülönítés által korlátozhatók is. Mi sem volt tehát természetesebb, hogy midőn a kolera mint újabb járvány megjelent ama nézetből indulva ki, hogy ennek terjedése hasonló föltételeken alapul, ugyan azon védő rendszabályokat is alkalmazták. Csak időtartamuk változott és lett rövidebb a nélkül, hogy e tekintetben határozott időmérték állapított volna meg. A hányzor azóta a kolera oly országokban jelentkezett, a melyek tengerről vol-

tak megközelíthetők, minden ily országokból eredő érzékenyeket vesztegár alá helyeztek. Egyszermind azonban gyakorlatba vétetett az is, hogy azon országok ellenében is fogatosított a vesztegár, a melyek, habár teljesen járványmentesek voltak is, de hasonló rendszabályokhoz nem nyultak. Így minden ország kényszerült vesztegárt alkalmazni, mihelyt csak egy is példával elől járt, csak hogy forgalma csorbát ne szenvedjen.

Mindaddig, még oly tengeren túli országokról volt szó, a melyekkel csekély volt az érintkezés a hátrányok sem voltak érezhetőek. De megváltozott a dolog mihelyt Európa valamely országában ütött ki a járvány, vagy, ha nem is európaiakban, de olyanokban a melyek például a középtengeren fekszenek és közvetlen érintkezésben állanak szárazföldünkkel. Ezzel beállott a vesztegárak oly halmozott hálózata, hogy a forgalom minden oldalról akadályokba ütközött és a közlekedési intézetek csak nagy áldozatok árán tehettek eleget kötelezettségeiknek; a kereskedésnek számolnia kellett az idővesztésekkel, kénytelen volt sokszor árui igen költséges kerülő utakon továbbítani, gyakran pedig tevékenységet bizonyos vonalokon teljesen beszüntetni. Mindezek pedig a nemzeti gazdaságban tetemes károkat eredményeztek. Eddigél minden kísérlet a vesztegári intézményt nemzetközileg szabályozni s egyforma eljárást megállapítani, egyszermind pedig mindazon hátrányokat kiküszöbölni, melyeket ez egyes államok egyoldalú eljárása okoz — meghiusult, és az e tárgyban 1885-ben Rómában megtartott congressus is a nézetek eltérése folytán eredmény nélkül napoltak el. A kérdés tehát az, hogy a kolera elleni védekezésben van-e tényleges haszna a vesztegárnak, és ha vajon ezen haszon helyes arányban áll-e azon áldozatokkal, melyeket a forgalmi érdekek általa szenvednek, a mi mellett szem előtt tartandó még azon igen fontos körülmény is, hogy a vesztegár csakis a „tengerre nézve” hajtható végre, a szárazon pedig az európai államok közt csak olyféle inconvenienziákra vezet, melyek olyannyira nyilvánvalókká lettek, midőn két évvel ezelőtt Olaszország ily uton igyekezett északi határát Franciaország ellen megvédeni, — eltekintve attól hogy a szárazon való közlekedés teljes és megbízható ellenőrzése merőben lehetetlen. A tengeri vesztegárak dolgában tapasztalt egyének azonkívül bizonyítják hogy a szabályok legszigorúbb alkalmazása mellett is sokszori szabálytalanságok mindig fordulnak elő. Történt az is, hogy míg a tengerrel való érzékeny vesztegárnak voltak alávetve, az azzal párhuzamosan a parton futó országutakon fegyelmebb a határ átlépésénél fogott helyt valamely igen felületes orvosi vizsgálat; így a Középtenger partján Francia és Olaszország, hasonlóképpen az Adrián

Olaszország és monarchiánk között, sőt előfordult még azon észellenes eljárás is, hogy két oly ország, melyek mindenikében uralkodott a kolera. „egymás, ellen” vesztegári intézkedéseket alkalmaztak. Minden következménye az uralkodó ferde rendszernek, de van még egy másik oka is. Járványok idején a nép félme és aggodalma nagy szerepet játszik, és ez annál fokozottabb, minél nagyobb tudatlanságban szenved a nép a járvány jellege fölött. Ilyenkor nem egy rendszabály inkább morális mint a gyakorlati hatást veszi számba. Nem vizsgálják ilyenkor, ha vajon a vesztegár használ-e, hisznek hatásosságában és biztosabbnak érzik magukat, és ha ennek dacára kiüt a járvány, a pillanat gondjai alatt nem gondolnak többé azzal hasznos-e a vesztegár vagy nem? — Olaszország 1883-óta nem szenvedett hiányában az óvó intézkedéseknek, és folyvást szenved a járványtól, mint nemkülönbön Spanyolország, melyet fekvésénél fogva pedig oly könnyű megvédeni. Egészen hasonló a tünemény a mi tengerpartunkon is. Ha tehát fontolóra vesszük a vesztegárak által kikerülhetetlenül okozott ropant nemzetgazdasági károkat, másrészt pedig latba vetjük annak hasznát a kolera elleni védekezésben, akkor okvetlenül szükségessé vált a legalaposabban megfontolni azon kérdést, ha vajon a kolera elleni védekezésben megtartandó — e továbbra is a vesztegári intézmény, mire nézve a legközelebbi mult sok tanulságot szolgáltat.

(Folytatjuk.)

A mit a fiumei kormányzó mondott.

Egy küldöttség járt e napokban a fiumei kormányzónál, hogy a végleges megalkulás stadiumában levő konzumegylet érdekében a kormányzó támogatását megnyerje. — Arról, hogy a fiumei kormányzó az egyesülettől támogatását megvonni nem fogja, jó eleve meg voltunk győződve. El végre is az ügy jó kezében van, másrészt pedig oly eszme megvalósításáról van szó, mely a fiumei társadalomnak egy tekintélyes része a hivatalnoki kar sorsának javítását célozza.

Egészen más kérdés azonban, vajjon az egyesület vezérényiségei, kellő tapintattal jártak-e el a fogyasztási szövetkezet megvalósítása körül míg az eszme odáig érlelődött, hogy annak érdekében a legmagasabb fórumnak támogatását kikérjék.

E kérdésre a legegletansabb választ megtaláltuk a fiumei kormányzó ama beszédében, melyet a nála ez ügyben eljáró küldöttségnek mondott, s melyet lapunk mult számában magyar szöveggel, ezúttal pedig olasz nyelven is közlünk.

Nem is várhattunk más választ mint a melyet gróf Zichy Ágost az ügyben mondott: minden más néz-t nagyon megnehezítette volna a fogyasztási szövetkezet létesülését, mert törekvései nélkülöztek volna ama jellegű, melyel a kikötő város sajátos viszonyai között a szövetkezetnek mint condicio sine qua non, birnia kell.

A szövetkezet kezdeményezői, mint azt egyből másból kivethették, nemcsak kizárólagosan a magyar állami tisztviselők sorsának javítását célozták az egyesület megalakulása által, de nem zárták ki azt sem, hogy annak tagjaként

a fiumei municzipium nagyszámú tisztviselőin kívül, oly magánhivatalnokok is szerepelhessenek, kik állásuknál fogva a közszokásnak megfelelő garanciát nyújthatnak arra nézve, hogy a szövetkezettel szemben elvállalt kötelezettségeiknek eleget tehetnek.

Azonban mi történt? — Mindameltt, hogy az állami tisztviselői karon kívül eső fiumei hivatalnokok nem voltak elvileg kizárva a szövetkezetben való résztvevéstől, mégis nem történtek meg annak idejében oly lépések, vagy jobban mondva formalitások, melyeknek elmulasztása épp a fiumei kormányzó reámutatott, — s melyeknek a kellő momentumokban való figyelembe vétele csak hasznára leendettek a szövetkezet minél biztosabb alapú létesülésének.

„Kivülte a fiumei városi hivatalnokokkal kell, hogy a szövetkezet létrejűjön, s ne legyen az kizárólag magyar állami tisztviselők fogyasztási szövetkezete, de részesüljenek annak áldásaiban fiumei testvéreink is.

Az ügy fontosságát tekintve, már azért is nagy súlyt fektetünk a kormányzó e szavaira, mert ezzel oly irányú mederbe terelte az ügyet, mely nélkül az eszme nagyon könnyen vizsályokat szülő alkalmul szolgálhatott volna.

Még inkább helyes alapra állott kormányzónk ama határozott ohajának kifejezésével, midőn a létesítendő szövetkezet fogyasztási cikkeinek beszerzése körül első sorban a fiumei iparosok és kereskedők figyelembevételére hívta föl a szövetkezetet.

E két tényező mellözése valóban sok elégedetlenséget szülhetett volna, s meg is vagyunk győződve, hogy ezek után a fiumei szövetkezet nem csak a város polgármesterének hathatós támogatását fogja az ügynek megnyerni törekedni, de mind ama tekintélyes kereskedelmi s egyéb testületek vezérényiségeit is, kik közreműködésükkel nagyban hozzájárulhatnak a szövetkezetnek biztos és egyúttal békés alapon álló megalakulásához, és éltrevalóságához.

— cs — d.

A magyar igazságügyi minister fiumei látogatásához.

FIUME, 1886 decz. 28.

Tekintetes szerkesztő úr!

Már nem egy ízben volt alkalmunk meggyőződni arról, hogy becses lapja nemcsak a szorosban vett magyar tengeri kereskedelmi nagy érdekeket létszámra méltó kitartással védelmezi, de úgy tapasztaltuk, hogy szivesen engedett tért minden oly közleménynek, mely a fiumei társadalom különböző osztályai sorsának jobbulását célozza.

A Budapestben, valamint a helyben megjelenő lapok, szépen regisztrálták azt, hogy a miniszter úr, hogy és hogy nem, tette látogatását a törvényszéknél stb stb, de nem tettek említést arról, hogy a fiumei törvényszéki személyzet, azonkívül hogy a csekély létszámú folytan már évek óta csak tulságosan megfeszített munkaerővel képes megfelelni a reá bízott feladatoknak, még mindig a legrosszabbul fizetett díkaszterum, mely Fiumében létezik.

Az ön lapja volt ez egyedüli, mely fölemlítette ama körülményt, hogy a személyzet létszámának csekélysége nemcsak föltűnt a miniszternek, de azt nem találta kielégítőnek.

E néhány szó indított arra, hogy a magyar igazságügyi minister látogatása alkalmából a méltányos igények kielégítése céljából fölkeressem becses lapját, mely már néhány évvel ezelőt is több ízben szólalt föl a helybeli törvényszéki tisztika érdekében.

E fölszólalásnak, illetőleg az ez időben megindult mozgalomnak volt is annyi következménye, hogy szeretett kormányzónk kintatásba helyezte minden befolyását fölhasználni a fiumei törvényszéki személyzet sorsának javítása érdekében.

Nem kutatjuk, mily okokon múlt, hogy a kilátásba helyezett reformok a fiumei törvényszéknél meg nem valósultak. Annyit tudunk, hogy azok inkább pénzügyi tekintetek miatt maradtak el, mint a fiumei kormányzó jóakarátának hiányából.

Most, hogy a magyar igazságügyi minister személyesen meggyőződhetett a nagy mennyiségű teendőkről, melylyel a törvényszék hivatalnokainak a személyzet csekély létszáma folytán, csaknem ember fölötti erővel megbirkózni kell, s hogy tovább meggyőződhetett arról is, hogy a törvényszéki hivatalnokok a rájuk bízott munkát hűségesen elvégezték, bizonyára lehet kilátásuk reá, hogy sorsuk jobbra forduljon.

Fiumében a nagy drágaság folytán nehéz a tisztesség megélés, s mégis az anyaországban a törvényszéki hivatalnokok sokkal jobban vannak honorálva, mint a magyar kikötő városban.

Censor.

Készséggel adunk helyet e soroknak Nem hagyhatjuk azonban megjegyzés nélkül, hogy a fiumei törvényszéknél nemcsak a személyzeti viszonyokat tekintve van szükség reformokra, de a törvénykezés maga is, (jó részben még ostrák alapon állva) annyira nincs összhangban az anyaország törvénykezési rendszerével, hogy valóban nagy érdemeles az, a magyar igazságügyi ministernek, ha e tarthatlan helyzetet a magyar törvénykezés instituczióinak megfelelően reformálja. Szerk.

L'associazione di consumo.

La commissione incaricata di occuparsi dell'associazione di consumo progettata qui a Fiume, consegnò addì 19 corrente mese a S. E. il Signor Governatore conte Augusto Zichy un esemplare del progetto del Statuto. In questa occasione l'oratore della commissione Ludovico Sinty r. in presenza in capo comunale al Governatore lo scopo dell'associazione, enumerò i lavori preparatori elaborati dalla commissione incaricata in merito al progetto di voler appoggiare e proteggere l'impresa.

Al discorso del Sinty il Governatore rispose presso a poco così:

„Con gioia prendo notizia della loro situazione: dell'idea di un'associazione di consumo mi sono occupato anch'io diversi anni or sono, e come fui informato le simili associazioni fondate nelle città più grandi a noi vicine sono tutte fiorenti. Credo che anche a Fiume è da aspettarsi per la progettata associazione un benigno sviluppo e floridezza, soltanto ho da fare un'osservazione; li invito cioè a fondare l'associazione unitamente agli impiegati municipali di Fiume, ciò che del resto già progettano e che non sia un'associazione dei soli impiegati ungheresi, ma che anche i nostri fratelli fiumani partecipino dei benefici di essa. Gli rendo inoltre attenti a volere in occasione delle provviste ed in generale aver sempre riguardo in prima linea agli industriali e commercianti fiumani e di non lasciarli a parte; io poi alla parte mia cercherò di far propaganda all'idea e desidero che la progettata associazione possa quanto prima far sentire i suoi benefici al resto degli impiegati; il patronato poi dell'associazione lo accetto di buon grado”.

Circa lo sviluppo dei preparativi ricordiamo che il progetto dello Statuto fu già distribuito e che si diede già principio anche alla sottoscrizione delle azioni e constatiamo che questa progredisse con ottimo risultato.

Il congresso generale potrà essere tenuto probabilmente già nel mese di gennaio e quindi l'associazione comincerà la sua benefica operosità. L'associazione sarà chiamata a migliorarla lo stato materiale degli impiegati, ma per la sua fondazione e per l'assicurazione

della sua esistenza è necessaria la partecipazione in massa degli impiegati. Ecciamo adunque ogni singolo nel suo proprio interesse ad aver fiducia nell'impresa, onde così possa raggungersi viribus unitis lo scopo, che altrimenti non si potrà raggiungere.

A Calunnia égése.

(Eredeti tudósítás)

Csak nemrég emlékeztünk meg a petroleum kikötőben történt hajó égésről s ma már ismét egy olasz bark, a Calunnia szerencsétlen sorsáról kell számot adnunk.

F. hó 28-án délután féle a Szápáry-rakparton horgonyzó Calunnia egyik rakodó nyílásán füst gomolyog kezdett felszállni, melyet a hajón alkalmazásban levő egyik tengerész észrevéve, azonnal a füst okát kezdte kutatni. A mennyire ezt a mindinkább kitóduló füstben tehetette, arról győződött meg, hogy a hajó belsejében heverő gyékény és nád fogott tüzet. Az esetről értesítették a révkapitányságot mely azonnal három szivattyút rendelt a barkra és az oltási munkálatokat a révkapitányság tisztviselői Rukavina és Szende kapitányok, valamint Crespi hadnagy azonnal megkezdették. Értesítve lett eszről az önk. tűzoltóegylet őrtanya is, honnan Marussig parancsnok vezénylete alatt csakhamar 18 ember termelt a vész színhelyén.

Dacára a gyorsan megjelent segélynek és az önfeláldozó munkának, a tüzet nem lehetett elfojtani sőt az a szél által élesztve mindinkább nagyobb méretű lett.

Látva ezt a révkapitány, kiadta a rendeletet, hogy a barkát a kikötőből a nyílt tengerre vontassák. A kikötői munkálatoknál használatban levő két gőzös a Citalino és Fumano csakhamar a petroleum kikötő közelébe vontatta és így a kikötőben horgonyzó gőzösek a veszélyes szomszédságtól megszabadultak.

Az oltási munkálatok éjfélig folytak, de minden eredmény nélkül. Mintegy 1/2 felé az jelenlevők meggyőződve arról, hogy minden további fáradság hasztalan, a hajó parancsnokának beleegyezésével, abban hagyták a munkát s a barkát a lángok martalékául boesztották.

1 óra körül az árboez nagy robajjal összedült, 4 órakor pedig elvált a horgonytól mely addig tartotta. Ekkor a tengerészeti hatóság gőzöse, a Bátor lánczokkal magához erősítette és messze, ki Lovrana felé vontatta s azt még decz. 29-én estig is fékentartá nehogy a szél által még kárt tehesen.

A bark teljesen tönkre ment s vele együtt annak felszerelése, a hajó személyzet magán vagyon, általában minden mi a hajón volt.

A tűz eredete eddig ismeretlen. A hajó belsejében, hol a tűz kiütött a vész keletkezésekor senk sem dolgozott, valamennyien a hajó fedelzetén voltak elfoglalva.

A bark, mely hat és fél hónapi szerencsés utazás után, csak nemrég érkezett kikötőnkbe. Rangoonból rzs rakományt hozott s annak kirakodását csak a napokban fejezte be. Tulajdonosa Bogdiano E. genoui hajótulajdonos, ki ép Fiumében időzik s tanja volt barkája szerencsétlen sorsának. Hordképessége 270 tonna és 70,000 lírára volt biztosítva.

Érdekesnek tartjuk megemlíteni mi-kép jutott e hajó kissé különösen hangzó, Calunnia (Rágalom) nevéhez. Évekkel ezelőtt három hajója volt Bogdianónak a hajógyárban. Ezek közül egy biztosítva volt kettő nem a véletlen ügy akarta, hogy ép a biztosított hajó néhány nappal a vizrebozását előtt tüzet fogott s teljesen leégett. A biztosító társaság pörbe fogta a tulajdonost s azzal gyanúsította, hogy a hajót ő maga gyújtotta fel. Később a pört B. meg-

nyerte s megemlékezésül a rágalmakra, melyeket elszenvestmie kellett egyik hajóját — mely most szintén a lángok martalék — Calunnia-nak nevezte el.

A trónörökös pár Abbaziában.

A déli vasutlá saság igazgató-sága már hete-k előtt meglizserezett munkával iparkodott rendezni a tulajdonát képező Abbazia főud és klimatikus gyógyhelyet, hogy a magas vendégeket méltólag fogadhassa. A Villa Angiolina, mely a fenséges pár laká-sul szolgál, már napok óta teljes díszben, ellátva minden kézzel-férő kényelemmel várta magas vendégeit.

Rudolf trónörökös és neje Stephania főhercegnő f. hó 26-án külföldön vonattal indultak el Bécsből és 27-én reggel érkeztek Mattugliebe; innen a kézzel álló fogatokra át-zállva reggeli 9 órakor vonattal be Abbaziába. Ünnepe-lyes fogadtatás sehol sem volt, csupán Abbaziában de Pretis báró triest-i kormányzó, a voloscai kerületi kapitány és a déli vasutlársaság vezérigazgatója Schüller tisztelegtek. Ezeknek fogadtatása után a trónörökös pár lakosztályaikba vonultak vissza.

A levonulásnak a leg-szebb idő kedvezett s a kedvező benyomás fokozá-sához ez is mindenesetre nagyban hozzá-járult. A fenséges pár különben a legjobb egészségben érkezett meg. Stephania főhercegnő a megérkezéskor plüsch köpenyt és magyaros kis kalapot viselt.

A reggeli elköltése után Rudolf trónörökös Coburg herceggel az Adler torpedó naszádon, Stephania trónörökösön pedig kíséretével a Fantasia gőzösön kirándulást tettek Cherso felé, honnan csak naplementekor tértek vissza. Este 7 órakor volt az ebéd melyre De Pretis báró és Schüller vezérigazgató voltak hivatalosak.

Az edlgi hírek szerint az Abbaziában való tartózkodás két hétre van tervezve.

Illetékes helyről vett információink szerint ő Fel-égu a király is lerándul uzhány napra; erre nézve az előké-zületek már folyamatlan vannak.

F. hó 28-án Gróf Zichy Ágost kormányzóink megjelvett együtt távirati uton hívtattak Abbaziába az Angiolina villában tartott ebédre.

HIREK.

Kinevezések. A m. kir. tengerészeti hatóság Peselj Ferenczot Costrenából kereskedelmi tengerész kapitánnyá, Sepich Jánost és Rozich Edét pedig pedig kereskedelmi tengerész hadnagyokká nevezte ki.

Candellari Antal a fiumei m. kir. fővám-hivatalhoz gyakornoknak nevezetett ki.

Lipót főhercegnél karácsony másodnapján ebéd volt, melyre a főherceg nyelvtanárra voltak hivatalosak. Az ifjú főherceg az ebéd alatt nagyon kegyesen társalgot a meghívottakkal s minden vendégét az illető által előadott nyelven szólította meg. A főherceg magyar nyelv tanára Körösi Sándor.

Virágokréta Stephania főhercegnőnek. A városi tanács határozatából Clotta János podestá a felsőges uralkodócsaládnak valamint a fenséges trónörökös párnak az újv alkalmból a város üdvökvánatait, Stephania főhercegnőnek pedig ezen felül egy virágcsokrot nyújtott át.

Karácsonyfa. Kormányzóink nemeslelkű neje a már múlt számunkban elsorolt jótéle-ményen kívül, gondoskodását a helyben állomásozó nagyszámú pénzügyi személyzetnek gyermekeire is kiterjesztette. Diszes és gazdag karácsonyfát állított fel számukra és személyesen osztogatta szét az ajándékokat. Az ünnepe-lyen a pénzügyi hivatalnokok legnagyobb része jelen volt.

Villany világlítás Fiumében. Steinacker Artur és Whitehead John azon tervvel foglalkoznak, hogy a kikötő tárházait, a gyárakat, a különféle ipartelepeket villany világlítással lássák el. Ez eszme eddig mindenütt a leg-

nagyobb örömmel fogadtatott s minthogy maga a város is hajlandó saját épületébe a villany világlítást bevezetni, nem valószínű, hogy rövid idő múlva az utcai gaszlámpák helyé-l is a sokkal előnyösebb villanylámpák foglal-ják el. Ezzel a város külsejében igen sokat nyerne.

Ossoinack Lajos előnyösen ismert városi képviselő a görögországi földrengés által károsultak részére 100 fkokt. adományozott.

Templomrablás. Vasárnap virradóra mikor a Duomo harangozója hajnali imára szán-dékozott harangozni, a templom ajtaját nyitva találta. Azonnal jelentést a hatóságának, mely konstátálta, hogy a tolvajok a templomban függő 5 perselyt feltörték s annak tartalmát vitték magukkal egyeb más tárgyat azonban nem érintettek. A főrendiség a tettesek nyomában van.

Sulyos sérülést szenvedett Grobovics M: 22 éves fiatal ember ki a Fiumarúr deszkát hordva egyet lábára ejtett mely azt össze-zuzta. A kórházba szállították.

Magyar tűzoltók zsebnaptára 1887-re. czimben érdekes tartalommal bíró zsebkönyv jelent meg M. Óvárott Alsóborsnai Csorba Kázmér önk. tűzoltó segédtsézt szerkesztése mellett. Eltekintve a naptárak szokásos tartalmától, különösen a tűzoltó ügy iránt érdeklődők sok tanulságos dolgot találhatnak a diszes kiállított könyvecsében. Előfizetési ára 1 frt, s megrendelhető postautalványon a szerzőnél Magyar Óvárott.

A m. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a budapest-ruttkai vonalon levő Krivány D.sva állomás elnevezése nem Krivány Ges, hanem „Krivány Gyevsa” névre lett meg változtatva.

A m. kir. államvasutak igazgatósága ezennel közhírré teszi hogy a Szabadka állomásra érkező társafaküldeményekre a nem előggé gyors elfuvarozás folytán beállt ártórtaladás miatt a fekbérmertes idő f. é. december 10-ik napjától kezdve további intézkedésig, a fel-ügyelő hatóság jóváhagyásának fentartása mellett 8 napról 3 napra szállítottatott le.

A „Pesti Hírlap” újvével fennállása 9-ik évfolyamába lép s neme egészen egy évtized alatt meghódította a magyar olvasókörzöniséget. A lap izléses, szép és mindenképpőlét cél-szerű kiállítással bír. Nyomdászati kiállítása, — minden nap 10 oldal, melyet folyóvgya kap az olvasó. — újvével kezdve lehetőleg még tökéletesebb lesz, mert egy Würzburgban egyenesen a „Pesti Hírlap” számára készített, Európában eddig páratlan oly rotációs gépen fogják előállítani, mely óránkint huszezer példányt képes kinyomni. A lap meg is érdemli ezt a páratlan elterjedést, mert meg vezérle-keit, tárcáit legjelesebb írónk szolgáltatják, politikája minden párttól független magyar nemzeti politika, a közhasznú közlemények egész tárházát nyújtja a „Tanügy”, „Kertészeti és Gazdasági Újság” s „Házi Tanácsadó” című heti melléklapjaiban s mindezt még egy heti zeneműlekklettel szerzi meg válogatott jó zenedarbakkal. Előfizetési ára 1 hóra 1 frt 20 krt s negyedévre 3 frt 50 krt, mely előfizetési összeg a „Pesti Hírlap” kiadóhivatalába (Buda-pest, nádor-utca 7. szám) küldendő. Azoknak, kik a lap irányával és szellemével megismerkedni óhajtanak, levelezőlapon kifejezett óhajra egész hélig ingyen mutatványszámokat is küld a kiadóhivatal.

Az „Ország-Világ” „Karácsonyi száma”, utolsó évben, méltó befejezésre a kitűnő képes lap 7-ik évfolyamának. A szó igaz értele-mében ünnepi szám ez, mely négy teljes íven nagy tömegét adja a művészi kivitelű képeknek és nagyszerű közleményeknek. Az „Ország-Világ”, mely évenként 12 juttalomképpel ad előfizetőinek, szépen nyitja meg a sort most százkötött műmellekkletével s hisszük, hogy a folytatás méltó lesz a kezdethez. Előfizetési feltételek: január—decemberre 10 frt, január—júniusra 5 frt, július—szeptemberre 2 frt 50 krt, júl.—decz. 5 frt. Az „Egyévtérts”-sel együtt: egész évre 28 frt, félévre 14 frt, negyedévre 7 frt, egy hóra 2 frt 50 krt. Az előfizetési pénz-ek a Pallas irodalmi és nyomdai részvény-társasághoz küldendők, kecskeméti-utca 6. szám.

Mócs Zsigmond felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos.

Battara P. könyvnyomdája, Fiume.

M. kir. államvasutak. Hirdetmény.

A magyar vasuti kútelék-díjazabás II. rész. I. füzetéhez f. évi október hó 1-jén hatályba lépett V. pótlék 4 oldalán Szászrégen Budapest (ostrák-magyar államvasut) viszonylatban a 2. külön díjazabásra kitüntetett 83-1 konyi díjtétal 88,1 krra helyesbitendő.

Budapest, 1886. december hó 11-én. A m. kir. államvasutak igazgatósága.

Szerkesztő Redazione Piazza

Előfizetés Egy évre Félévre Negyedévre 2 hóra Külföldre 1 évre

1887

A kolera Reményi An

Látjuk főleg az als

rozza, az al

magát legi

tékos a

tisztátalans

a csatorná

a hol mind

nem jártak

körültreint

mosan fejle

kezik ezek

gedtessük

lepetni? N

a szerzett

a minden

a fenyeket

erélyesen k

tika nyújtja

sikeres lekü

szert kitor

titkolása és

ból, nehogy

tassanak a

köz; meg

vénél neve

Ép oly neve

járása, a ki

hőbb neve

meggyőző

nyugtalan

igen észle

kosság mi

tén szigor

nem tévesz

A FIU

Ap

Sza

Te böles embe

Bár százszor t

Néz a maeska

Karmaival rú

Lábra sebet a

Nehogy kövel

Apró

Ha egyszer a

Szabadágról a

Gyermek, kegy

Gátolnak a sze

Magában én

Hogy az éjjel

Amde mikor es

Mindig az bánt

N

Nameslekkü, b

Mutasd magad

Ha nem vágyok

Nemes módon